

nogen Trang tilstede, til et andet Forslags Gjennemførelse, som jeg ikke her skal tillade mig at dvæle ved; men derimod veed jeg, at der er Trang — en Trang, der har givet sig lydelig tilkjende — til en Forbedring i saavel Kjøbstad- som Landalmuens materielle Aar. Denne Trang kan ikke omtvistes, og derfor godkjender jeg den; men saalænge jeg ikke har hørt nogen Trang lægge sig for Dagen i den Retning, som det meromtalte Forslag gik ud paa, kan jeg ikke godkjende det i dets Almindelighed. Jeg tror i det Hele taget, at man lægger temmelig megen Vægt derpaa. Jeg kræver i den Grad Eigestillelse for alle Klasser og alle Aldere, saavidt gjærligt af Medborgere, at jeg endogsaa for mit eget personlige Bedkommende, ikke finder den politiske Frihed eller Valgretten til Folkethinget tilstrækkelig udvidet, naar den ikke omfatter alle de Bærnepligtige. Jeg kan altsaa ikke miskjendes for at staa paa et meget konservativt Standpunkt i denne Henseende. Men, mine Herrer, lader os tage Dem paa Ordet, De ville vel efter Deres Opfattelse indrømme, at Eigestillelse saa nogenlunde er tilstede ved Valgretten til Folkethinget, — jeg haaber, at derom ere vi omtrent Alle enige — men jeg er ikke tilfreds dermed, jeg vil have den udvidet til alle de Bærnepligtige. Naar nu de Herrer i Almindelighed ere tilfredse dermed, saa vil jeg spørge dem, hvad denne Eigestillelse, denne Folkethingets Valgret har bragt for et materielt Udbytte for de Samsundsklasser, som der her er Tale om. Den har bragt det Udbytte, mine Herrer, at vi her i Thinget ikke have haft en Repræsentant, der har villet komme frem med Forslag i lignende Retning som disse, men have maattet nøies med, at et Medlem, som De behage latterlig at henregne til Høire, har gjort det. Det er Høire, mine Herrer, der har mødt her med Forslagene, og efter ringe Gvne været Talsmand for disse Samsundsklasser! Dette har den politiske Eigelighed ført til! Jeg kan godt forstaa, at Gaardmændene holde uhyre af, at Husmændene have Eigestilling i Valgret, saalænge de kunne føre til Valgstedet med dem og raade over deres Stemmer; men dersom Husmændene skulde ville gaa til Valgstedet og stemme paa deres egne

Kandidater, istedetfor paa Gaardmændenes, saa kunde det gjerne hændes, at Lovsagens Toner vilde lyde noget sagtere, end de for Tiden lyde. Jeg henstiller blot dette. Lader os have ikke to formegnet paa, at det nærmest er dette, der foreligger, en Forbedring af disse Folks — hvad skal man kalde det — „ffjæve Eigestillelse“, det vil sige Savnet af tilbørlig politisk Eigestillelse, thi det have de i alt Væsentligt; der er kun den kommunale Valgret tilbage; thi i politisk Henseende er der en Eigestillelse, som man kan kræve den, bortset fra Savnet i Myndighed med Hensyn til Valgretten til Landstinget, som jo ikke særlig gjælder den arbejdende Klasse. Det, hvorpaa det kommer an, er at forbedre disse Samsundsklassers Aar; jeg mener ikke, at man ved disse Forslag vil kunne løse Knuden, men at man derved simpelthen har givet Folkethinget og Regjeringen Lethed til i Ord og Handling at tilkjendegive, hvorvidt og paa hvilken Maade de ønske at virke for de arbejdende Klassers Vel, ikke igjennem nogen som helst personlig Understøttelse, men ved som sagt at muliggjøre Arbejder, der frembringe Værdier. Jeg troede, at saadanne Forslag skulde være blevne modtagne med Taknemmelighed, fordi jeg derved havde givet dem Leilighed til at lægge deres virkelige — her kan man for Alvor bruge Ordet — Menigmandighed for Dagen; men saa skuffet kan man blive, at man nu ser, at fra den Side, hvor jeg mest havde maattet vente Tilslutning, staar jeg nu uden Støtte. Smidertid skulde det glæde mig, hvis jeg muligens netop ved en stærk Appel til den almindelige Valgret kunde faae foretaget en almindelig Folkeafstemning over disse Forslag, thi saa skulde de Herrer se, hvor de vilde drysse, saa kunde de være rolige for, at jeg i de Samsundsklasser, som det her gjælder om, skulde faae 19 à 20 Stemmer for Forslagene, dersom de ikke paa utilbørlig Maade bleve truede fra at slutte sig til dem. (En Stemme: Ja, det er et Spørgsmaal.) Det ærede Medlem siger, at det er et Spørgsmaal, men det kan man altid sige; jeg har den Overbevisning at var det muligt, som Svenskerne sige, at „vädja“ til de her egentlige Bedkommende, at stille Sagen saaledes, at